
Beskæftigelsesplan 2017

Den lokale beskæftigelsespolitik

i Slagelse Kommune

Version 30. januar 2017

Indholdsfortegnelse

1. Politisk forord	3
1.1 Vækst i Balance – en ny fælles ambition for vækst	3
1.2 Øge fokus på kerneopgaven og paradigmeskifte i beskæftigelsespolitikken	3
1.3 Lokalpolitisk prioritering	4
2. Virksomhedsindsatsen	5
2.1 Forebygge manglende balance via synlighed og viden	5
2.2 Servicere virksomhederne ud fra deres forskellige behov	6
2.3 Skabe varige job i de lokale virksomheder	6
2.4 Samarbejde og koordination skaber professionel virksomhedsservice og job	7
3. Borgere tættest på arbejdsmarkedet	8
3.1 Forebygge langtidsledige og langtidssyge	9
3.2 Servicere borgerne tættest på arbejdsmarkedet ud fra deres forskellige behov	10
3.3 Skabe varige job til borgere tættest på arbejdsmarkedet	10
3.4 Koordineret retning og service mellem Jobcenter og A-kasser	11
4. Uddannelsesparate unge uden uddannelse	12
4.1 Forebygge at uddannelsesparate unge søger kommunal forsørgelse	13
4.2 Udvikle de uddannelsesparate unge ud fra deres forskellige behov	14
4.3 Skabe varige job til uddannelsesparate unge	15
4.4 Samarbejde og koordination sikrer sammenhængende uddannelsesforløb	16
5. Borgere i udkanten af arbejdsmarkedet	17
5.1 Forebygge offentlig forsørgelse gennem flere generationer	17
5.2 Udvikle borgere i udkanten af arbejdsmarkedet ud fra deres forskellige behov	18
5.3 Borgere i udkanten af arbejdsmarkedet skal inkluderes i virksomhederne	18
5.4 Samarbejde og koordination sikrer helhedsorienteret indsats	20
5. Resultatkrav for 2017	22

1. Politisk forord

1.1 Vækst i Balance – en ny fælles ambition for vækst

Byrådet i Slagelse har et stort ønske om at styrke de lokale virksomheders vækst og tiltrække og fastholde borgere i kommunen. Den politiske vision kræver, at der sættes ind på mange fronter. Tiltag og initiativer skal ikke ses isoleret. Det handler om at skabe sammenhænge og udbygge samarbejdet på tværs af mange aktører, som alle arbejder for at skubbe udviklingen i den samme retning.

Beskæftigelsesindsatsen er i den sammenhæng en vigtig brik for det lokale beskæftigelsesniveau. Det er afgørende for kommunens sammenhængskraft og vækstmuligheder, at det fortsat er muligt at tiltrække og fastholde arbejdspladser i kommunen, der kan besættes med kvalificeret og fleksibel arbejdskraft. Flest lokale arbejdspladser og høj lokal beskæftigelse opnås ved et tæt samspil og synergi mellem den lokale og regionale beskæftigelses-, uddannelses- og erhvervsmæssige politik og indsats. Hvis samspillet og synergien ikke er til stede, vil gevinsten ved at satse på at tiltrække nye lokale arbejdspladser og opbygge kompetencer hos borgerne risikere at forsvinde til fordel for andre kommuner og landsdele.

Byrådet er opmærksomt på det faktum, at stadig flere arbejdspladser etableres omkring hovedstadsområdet. Det gør den tværkommunale og nationale beskæftigelsesindsats til en særdeles vigtig brik for Slagelse Kommune. I dag er det hver tredje beskæftigede, som pendler ud af kommunen – og prognoser forudsiger, at andelen fortsat vil stige fremadrettet. For Slagelse Kommune er det derfor altafgørende, at virksomheder med jobvækst synliggør jobbene geografisk bredt, og at der formidles job på tværs af kommunegrænser. Netop påvirkning af den geografiske mobilitet hos kommunens arbejdsstyrke er meget vigtig, da der alt andet lige er en meget stor geografisk ubalance mellem efterspørgsel og udbud af arbejdskraft i Østdanmark.

1.2 Øge fokus på kerneopgaven og paradigmeskifte i beskæftigelsespolitikken

Beskæftigelsespolitikken mission er at minimere strukturelle ubalancer mellem udbud og efterspørgsel af arbejdskraft, hvor virksomheder og ledige har svært ved at finde hinanden. Strukturel balance skaber flere og varige job over tid, fordi virksomhedernes konkurrenceevne øges, når der er et tilstrækkeligt stort udbud af kvalificeret, fagligt fleksibel, motiveret og mobil arbejdskraft. Afgørende for at sikre denne balance på arbejdsmarkedet er, at der er tilstrækkelig viden og synlighed om samt kendskab til virksomhedernes behov for kompetencer og udbuddet af kompetencer hos borgerne. Endelig er en forudsætning for at kunne minimere strukturelle ubalancer på både kort og længere sigt, at der er vilje til at samarbejde og tænke nye løsninger, der i stadig højere grad inddrager både uddannelses-, erhvervs-, social- og sundhedsmæssige politiske aspekter i beskæftigelsesindsatsen.

Jobcentrets kerneopgave er derfor at kende, udfordre og påvirke både kommunens borgere og virksomhedernes forskellige tankesæt og handlen, når der er strukturelle barrierer til stede, som gør, at det kan være vanskeligt at sikre et match på kort eller længere sigt. En effektiv indsats fra Jobcentrets side skal tage udgangspunkt i borgerne og virksomhedernes forskellige behov for støtte for at nedbryde barriererne. De fleste borgere og virksomheder klarer sig selv eller har blot behov for en smule rådgivning og vejledning i den rigtige retning, mens andre har behov for en mere intensiv og langvarig indsats.

Byrådets udgangspunkt for beskæftigelsesindsatsen er at blive fortsat bedre til at finde den balance og det samspil i de forskellige indsatser, hvor der opnås størst mulig kvalitet, effekt og effektivitet inden for mindre økonomiske rammer i 2017. Målet er fortløbende at blive stadig bedre til at udmønte det paradigmeskifte, som har været gennemgående i de seneste års reformer:

Paradigmeskifte i beskæftigelsespolitikken

Ny balance mellem processer og resultater, så indsatserne bliver mere individuelle/fleksible ud fra brugernes behov og mindre ret-og-pligt-styret.

Ny balance mellem myndighedsrolle og vejleder/rådgiverrolle, så brugerne tager et større ansvar for egen sag og oplever større sammenhæng i indsatserne.

En mere målrettet servicekultur over for virksomhederne, så alle indsatser har udgangspunkt i virksomhedernes behov på kort og langt sigt.

Beskæftigelsesreformen har gjort op med national detailstyring af alle indsatser. Til gengæld mærkes de økonomiske konsekvenser hurtigt og mærkbart i den enkelte kommune, hvis en effektiv beskæftigelsesindsats ikke prioriteres af Byrådet – og hvis der ikke arbejdes i samme retning inden for både den lokale beskæftigelses-, erhvervs- og uddannelsesindsats.

1.3 Lokalpolitisk prioritering

Friere lovbestemte rammer fordrer tydelig lokalpolitisk prioritering af den strategiske retning og ramme for beskæftigelsesindsatserne for forskellige målgrupper. Lokalpolitisk er det vigtigt at sikre, at indsatserne tilfører størst mulig værdi og effekt for Jobcentrets brugere, som er virksomhederne og borgere på kommunal forsørgelse i den arbejdsdygtige alder.

Beskæftigelsesplanen er som ramme bygget op om 4 overordnede hovedmålgrupper, der kan relateres tæt til de nationale beskæftigelsespolitiske mål for 2017.

Hovedmålgrupper	Nationale mål for 2017
<i>Virksomheder</i>	<i>Virksomhederne skal sikres den nødvendige og kvalificerede arbejdskraft</i>
<i>Borgere tæt på arbejdsmarkedet</i>	<i>Langtidsledige kontanthjælpsmodtagere skal tættere på arbejdsmarkedet og flere flygtninge og familiesammenførte skal være selvforsørgende</i>
<i>Uddannelsesparate unge</i>	<i>Flere unge skal have en uddannelse</i>
<i>Borgere i udkanten af arbejdsmarkedet</i>	<i>Borgere i udkanten af arbejdsmarkedet skal tættere på arbejdsmarkedet</i>

I de senere år er der kommet stadig flere typer forsørgelsesydelse til, men inden for de 4 hovedmålgrupper er de overordnede beskæftigelsespolitiske udfordringer, succeskriteriet for indsatsen og de effektive indsatstyper i overvejende grad ens. Ved at have fokus på de ensartede karakteristika inden for hovedmålgrupperne fremfor forskellighederne på tværs af de mange typer forsørgelsesydelse, opnås mere sammentænkt udvikling og drift.

Lokalpolitisk er der udpeget 4 tværgående hovedspor. Hovedsporene viser det grundlæggende politiske værdisæt, som skal indgå i alle de beskæftigelsesrettede indsatser for at løse kerneopgaven. Afsættet for at formulere de tværgående hovedspor bygger på den evidensbaserede viden om, hvilke indsatser der virker mest effektivt - og ligger dermed også i tråd med det paradigmeskifte, der har fundet sted i reformerne på beskæftigelsesområdet.

Tværgående politiske hovedspor

Spor 1 - "Forebygge manglende balance" dækker over en lokalpolitisk prioritering af, at det er nødvendigt for kommunen at bygge oven på de lovbestemte minimumsindsatser på beskæftigelsesområdet. Hvis kommunen undlader at prioritere tidlige og forebyggende indsatser i forhold til virksomheder og borgere, så skal kommunen betale for endnu dyrere lappeløsninger over tid.

Spor 2 - "Udvikle brugerne ud fra deres behov". Det lokalpolitiske udgangspunkt for alle indsatser er, at indsatserne skal bidrage til at skabe værdi for den enkelte borger og virksomhed. Det vil sige, at Jobcentret i størst muligt omfang skal skabe og indgå i relationer med Jobcentrets brugere. Sammen med brugerne skal Jobcentret som en servicerende myndighed skabe værdi og muligheder for dem ved at finde det rette koblingspunkt mellem Jobcentrets faglige ekspertise og de forskellige målgruppers forventninger. At skabe værdi for virksomhederne og borgerne er ikke det samme som opfyldelse af alle deres ønsker og behov. Jobcentrets kerneopgave er netop at påvirke brugernes ønsker og behov, når det er vanskeligt at skabe et match mellem virksomhed og borger, så længe ønsker og behov ikke ændres.

Spor 3 - "Skabe job" tydeliggør, at det overordnede politiske formål med alle former for beskæftigelsesindsatser er skabe jobvækst på kort eller længere sigt til gavn for både virksomheder og borgere. Det er derfor altafgørende, at Jobcentret har en omfattende kontakt til virksomhederne, så Jobcentret på forkant har kendskab til virksomhedernes behov for kompetencer. Virksomhedskontakten både inden for og uden for kommunegrænsen er afgørende for at kunne tilrettelægge en effektiv borgerrettet indsats, når det handler om at formidle job, sikre nye kvalifikationer, øge den faglige og personlige fleksibilitet og sikre mobiliteten i jobsøgningen. For borgere i udkanten af arbejdsmarkedet fylder de sociale og sundhedsmæssige indsatser naturligvis også en del, men de skal hurtigst muligt tænkes sammen med en virksomhedsnær og jobrettet indsats. Det er fordi, at også denne gruppe borgere inkluderes bedst i samfundet og på arbejdsmarkedet på sigt, når de hurtigst muligt er i kontakt med en virksomhed.

Spor 4 - "Samarbejde og koordinere" er et nøgleord for at kunne løse de beskæftigelsespolitiske opgaver stadig mere helhedsorienteret, effektivt og effektivt. Det gælder både inden for Jobcentret og udadtil

i forhold til Jobcentrets mange samarbejdspartnere. Politisk er der stor bevidsthed om, at øget beskæftigelse kun kan skabes ved at arbejde i samme retning og løse opgaver i fællesskab, hvor det giver mening for at opnå en større synergieffekt til gavn for virksomheder og borgere.

2. Virksomhedsindsatsen

Der er bred politisk og faglig enighed om, at der er nødvendigt at prioritere jobcentrenes samarbejde med og kendskab til virksomhederne på tværs af kommunegrænser for at kunne levere en proaktiv og systematisk hjælp til rekruttering af arbejdskraft samt uddannelse og opkvalificering. Der er også et massivt behov for at arbejde målrettet med at undgå fremtidige flaskehalse og paradoksproblemer på arbejdsmarkedet.

Behovet er blevet forstærket af, at efterspørgslen efter arbejdskraft er steget markant de sidste år. Det øger fokus på, at virksomhederne kan få de kvalificerede medarbejdere, der skal til for at kunne øge og sikre en holdbar produktion og varige job. Et godt samarbejde mellem jobcentrene og virksomhederne er desuden afgørende for at kunne tilbyde flere nyankomne flygtninge og familiesammenførte samt borgere i udkanten af arbejdsmarkedet den nødvendige virksomhedsrettede indsats, samt fastholde personer med nedsat arbejdsevne eller sygdom på deres arbejdspladser.

Lokale virksomheder

3.500 virksomheder, hvoraf 1.600 er enkeltmandsvirksomheder

Hovedparten er små og mellemstore

88 store virksomheder med over 50 ansatte, heraf er 69 offentlige, 10 inden for handel og 9 inden for industri

Flest virksomheder indenfor handel, bygge og anlæg samt social- og sundhedsvæsen

Halvdelen af arbejdspladserne er inden for social- og sundhedsvæsen, offentlig administration, forsvar og politi samt handel - Ca. 1/3-del til hver branche

2.1 Forebygge manglende balance via synlighed og viden

Jobcentrenes viden om virksomhedernes behov for arbejdskraft er en central forudsætning for at understøtte et aktuelt og velfungerende match på arbejdsmarkedet mellem virksomheder og ledige. Det gælder både aktuelt og fremadrettet. Øget beskæftigelseseffekt for borgerne kan kun nås ved tæt samspil mellem den virksomhedsrettede og borgerrettede beskæftigelsesindsats.

Byrådet ønsker af samme grund at vægte Jobcentrets virksomhedsindsats særdeles højt, hvor der i den sammenhæng også er fokus på at sikre et tæt samspil og synergi til kommunens øvrige virksomhedsindsats. Hermed kan kommunen være endnu mere proaktiv i forhold til virksomhedernes behov, som ofte går på tværs af beskæftigelses- og erhvervsindsats.

Jobcentrets forebyggende virksomhedsindsats indeholder:

- ✓ *Proaktiv vejledning og rådgivning om fordelene ved at synliggøre virksomhedernes jobåbninger og fremadrettede forventninger til behov for arbejdskraft.*

Begrænset synlighed af job giver virksomhederne et begrænset udbud af kvalificeret arbejdskraft. Det gør det samtidig vanskeligere at forudsige og forebygge fremtidig mangel på kvalificeret arbejdskraft. Lokalt prioriteres, at især virksomheder med risiko for mangel på arbejdskraft og nye virksomheder opsøges systematisk, ligesom allerede opbyggede relationer skal plejes og vedligeholdes. Der skal være fokus på, at allerede ansatte bør efteruddannes og indgå i jobrotation/voksenlæringspladser på arbejdspladsen, hvormed de kompetencemæssigt "trækkes" et niveau højere op. Det er som oftest på de højere kompetenceniveauer, at der opstår mangel på arbejdskraft, men det er vanskeligt at opkvalificere ufaglærte ledige direkte til disse jobåbninger. Derimod er det muligt at opkvalificere ufaglærte via målrettede kurser og "skubbe" dem ind i de jobåbninger, der opstår i virksomhederne, når allerede ansatte skifter job til et højere jobniveau.

- ✓ *Proaktiv vejledning og rådgivning om mulighederne for at tiltrække kvalificeret arbejdskraft ved at gøre søgningen efter arbejdskraft mere åben og synlig.*

Søgning efter arbejdskraft inden for kendte eller fastlåste geografiske, faglige eller kulturelle (alder, køn, etnicitet eller handicap) miljøer begrænser udbuddet af kvalificeret arbejdskraft. Det handler om at udvide virksomhedernes viden om de strukturelle barrierer, der ofte er til stede i bestemte brancher, og minimere den geografiske ubalance mellem udbud og efterspørgsel af arbejdskraft.

- ✓ *Proaktiv vejledning og rådgivning om fordele og understøttende muligheder for både virksomhed og medarbejder ved at tænke i fastholdelse til arbejdspladsen under sygdomsforløb.*

Afskedigelse, ansættelse og oplæring af nye medarbejdere er en omkostningstung proces for virksomhederne. Samtidig besidder sygemeldte generelt set større arbejds erfaring og bedre kompetencer end ledige og er dermed vanskelige at erstatte. For både virksomheden og sygemeldte er der derfor ofte fordele ved at fastholde en plan for at fastholde eller vende tilbage til arbejdspladsen i forbindelse med sygdom.

- ✓ *Proaktiv vejledning og rådgivning til lokale virksomheder om muligheder for at uddanne/efteruddanne egne medarbejdere, så lokale arbejdspladser kan fastholdes. Den generelle udvikling kræver især øgede kompetencer inden for IT- og teknologi.*

Øget efteruddannelse gennem jobrotationsordning eller opkvalificering via voksenlærlingeordning medvirker til, at flere lavtuddannede beskæftigede fremadrettet kan fortsætte i virksomhederne som mere produktive medarbejdere og skabe nye jobåbninger for andre. Denne form for rådgivning bør ske i et fortsat øget koordineret samarbejde mellem Jobcenter, Erhvervscenter og de lokale uddannelsesinstitutioner.

2.2 Servicere virksomhederne ud fra deres forskellige behov

En succesfuld virksomhedsindsats bygger på en forretningsforståelse, hvor der på tværs af den virksomhedsrettede og den borgerrettede beskæftigelsesindsats skal oparbejdes et endnu større fokus på, at:

- Jobcentret er en servicevirksomhed, der lever af at levere kvalificeret og motiveret arbejdskraft samt god service til virksomhederne. Hvis der ikke skabes værdi for virksomhederne, så kommer borgerne heller ikke i beskæftigelse. Service indebærer også, at virksomhederne præsenteres for alternative muligheder, som de ikke selv er opmærksomme på.
- Virksomhederne er Jobcentrets "primære kunde", fordi de er aftager af Jobcentrets produkter og service. Hvis beskæftigelsesindsatsen ikke fungerer tilfredsstillende lokalt, vil virksomhederne i stigende grad ansætte ledige fra andre kommuner, udenlandsk arbejdskraft eller flytte selve virksomhedens produktion.

Jobcentret har derfor på tværs af organisationen udviklet en "Fælles virksomhedsstrategi", og der er fokus på at styrke den tværfaglige indsats i virksomhedssamarbejdet gennem opbygning af netværk, kompetenceudvikling og fælles mål og rammer.

Jobcentrets service- og behovsorienterede tilgang til virksomhederne indebærer:

- ✓ *Faglig afdækning af den enkelte virksomheds behov for og ønsker til indsats både på kort og langt sigt.*

Opbygning og vedligeholdelse af personlige relationer med virksomhederne er afgørende for at få et indgående fagligt kendskab til den enkelte virksomheds ønsker og behov. Denne viden skal kommunikeres systematisk tilbage til resten af organisationen, så Jobcentret kan levere en tilfredsstillende service og tilstrækkelig kvalificeret arbejdskraft på både kort og langt sigt.

- ✓ *Faglig rådgivning og forventningsafstemning om viften af indsatsmuligheder, der kan bidrage til at sikre størst muligt udbud af kvalificeret arbejdskraft til virksomheden på både kort og langt sigt.*

Jobcentrets professionalisme består i et indgående kendskab til indsatsviften og evnen til at finde flere konkrete potentialer for match mellem virksomhed og borgere. De værdiskabende muligheder skal tydeliggøres og forventningsafstemmes, herunder også de stadig flere digitale fast-track-løsninger, som skal være med til at understøtte virksomhedernes involvering og forskellige servicebehov.

- ✓ *Fælles formulering af konkrete og forpligtende aftaler, så det er tydeligt, hvad begge parter kan forvente af hinanden.*

Virksomhederne i Slagelse har mulighed for at indgå mere strategisk og langsigtede gensidigt forpligtende partnerskabsaftaler med Jobcentret. Alle virksomheder skal altid opleve en høj kvalitet i Jobcentrets aftalte leverancer af service og produkter. Det handler eksempelvis om hurtighed, præcision, produktsikkerhed, mål for borgernes progression, opfølgning mv.

2.3 Skabe varige job i de lokale virksomheder

Et tilstrækkeligt stort udbud af kvalificeret arbejdskraft og en hurtig og præcis rekruttering til virksomhederne bidrager til flere varige job, fordi virksomhederne forbliver konkurrencedygtige på kompetencer og lønomkostninger, når der ikke opstår flaskehalse og paradoksproblemer på arbejdsmarkedet. Byrådet har i den sammenhæng stor politisk bevågenhed om, at flest mulige ledige kompetenceudvikles mod virksomhedernes efterspurgte behov og bringes aktivt i spil over for de lokale virksomheder gennem Jobcentrets rekrutteringsservice, som udvides endnu engang i 2017. Når det ikke er muligt at skaffe en spe-

cialiseret arbejdskraft i arbejdskraftoplandet, så er udenlandsk arbejdskraft et alternativ til at sikre virksomhederne den nødvendige arbejdskraft.

For de ledige, hvor det ikke kan lykkes at komme direkte i job efter en jobsøgningsperiode på ca. et halvt år eller som befinder sig i udkanten af arbejdsmarkedet, er aktive tilbud i virksomhederne ofte det bedste redskab til at komme tilbage eller ind på arbejdsmarkedet. Det skyldes, at virksomhedstilbud bidrager til størst mulig direkte tilknytning til rigtige virksomheder, modsat eksempelvis diverse kommunale vejledningstilbud, som tidligere har været anvendt. Der opnås en større motivation, selvtillid og selvværd, når ledelse og kolleger i rigtige virksomheder har forventninger til borgeren, og der kan være mulighed for job/jobberfaring i den anden ende.

Jobcentrets *jobskabende tilgang til virksomhederne indeholder:*

- ✓ *Rekrutteringsservice, som hurtigt sikrer den enkelte virksomhed et kvalificeret udbud af jobkandidater.*

Rekrutterings- og jobformidlingservice, der understøtter både den åbne jobsøgning og det direkte match mellem virksomhed og jobsøgende, er det mest effektive redskab til hurtigt at skabe nye varige job. Redskabet virker beskæftigelsesmæssigt bedst og er ressourcemæssigt mest effektivt, når der er brancher, som har reel jobvækst eller stor jobomsætning, og ledige, som kun har behov for kortvarig målrettet opkvalificering. Rekruttering kan også sammenknyttes med jobrotationsprojekter, som er velegnet til at få borgere, der er på vej til at opnå langtidsledighed i job og i det hele taget skabe nye jobåbninger. Rekrutterings- og jobformidlingsredskabet er dermed optimalt at bruge netop nu ved opstarten af en højkonjunktur.

- ✓ *Opdyrkning og vedligeholdelse af opkvalificerings- og afklaringspladser i virksomheder til borgere, der har svært ved at komme ind på arbejdsmarkedet, så virksomhederne også er sikret arbejdskraft på længere sigt.*

For borgere tættest på arbejdsmarkedet vægter Byrådet, at løntilskud og virksomhedspraktik i stigende grad rettes mod brancher, hvor der er flest potentielle jobåbninger og størst jobomsætning. Der sigtes derfor mod en fortsat relativ stigning i brugen af aktive tilbud hos private virksomheder, hvor der kan forventes størst beskæftigelseseffekt.

For borgere i udkanten af arbejdsmarkedet er det ikke i første omgang det faglige indhold i pladserne, der er vigtigst for borgerens opkvalificering. Det vigtigste er derimod virksomhedernes evne til at udvikle og udfordre borgernes personlige og sociale kompetencer gennem opgaver, der er tilpasset den enkelte borger. Empowerment i forhold til virksomhederne handler om at skabe tætte relationer og få skabt en fælles historie om, at samarbejdet med Jobcentret bl.a. også er en del af virksomhedens CSR-arbejde (Corporate Social Responsibility). CSR-arbejdet dokumenteres i den fælles digitale samarbejdsplatform (Partnership Administration System). Erfaringen viser, at når de rigtige personer taler sammen om de rigtige ting, så betyder det, at virksomheden får et andet blik for, hvilke udfordringer de faktisk kan rumme.

2.4 Samarbejde og koordination skaber professionel virksomhedsservice og job

Beskæftigelses-, erhvervs- og uddannelsesindsatser må ikke ses som isolerede indsatser, men er hinandens forudsætninger for at kunne skabe optimal jobvækst til gavn for både Slagelse Kommunes virksomheder og borgere.

Regionalt er arbejdsmarkedsrådet rådgivende for kommunerne og bidrager desuden til at koordinere beskæftigelsesindsatsen på tværs af kommuner, A-kasser, uddannelsesinstitutioner og Vækstfora m.fl.

Lokalt har Byrådet på tilsvarende vis prioriteret at have et lokalt arbejdsmarkedsråd, hvor fokus også er på at vedligeholde og udvikle samarbejdet og koordinationen mellem beskæftigelses-, uddannelses- og erhvervspolitikken.

Jobcentrets *samarbejdende og koordinerede tilgang til virksomhederne indebærer:*

- ✓ *Arbejde i samme retning om at etablere og fastholde lokale arbejdspladser ved at løse flere opgaver i tæt samspil mellem Jobcenter, Erhvervscenter og de lokale uddannelsesinstitutioner. Byrådet vægter, at virksomhederne skal opleve øget sammenhæng og synergi mellem den beskæftigelses-, erhvervmæssige og uddannelsespolitiske indsats.*

En indgang til Slagelse Kommune skal være den enkelte virksomheds vej til effektiv, smidig og løsningsorienteret sagsbehandling, hvor der altid skal ske en hurtig videreformidling til de rette kompetencer, uanset sagens indhold. En fælles strategisk retning og et fælles samspil mellem Jobcentrets Virksomhedsservice og Erhvervscentret er en forudsætning for, at begge parter på optimal vis kan understøtte flere virksomhedstilflytninger og virksomhedsudvidelser samt fastholde eksisterende arbejdspladser (samarbejdsaftale indgået i 2016).

De største samarbejdspartnere er identiske for både beskæftigelses- og erhvervsområdet. Inden for begge områder kan der opnås øget synergi og udvises større professionalitet, når der systematisk arbejdes med en fælles retning, viden og indgange til samarbejdet med eksempelvis Dansk Industri, Dansk Byggeri, Slagelse Erhvervsråd, Det Lokale Arbejdsmarkedsråd, uddannelsesinstitutioner og faglige organisationer.

Partnerskabsaftale-konceptet, som har 10 års jubilæum i 2017, er løbende blevet videreudviklet i tæt samarbejde med de lokale virksomheder. Senest med fokus på at kvalificere samarbejdet om de 3 ben – uddannelse, beskæftigelse og erhverv.

- ✓ *Arbejde i samme retning og sammen med andre jobcentre samt Work in Denmark om at sikre virksomhederne kvalificeret arbejdskraft på tværs af kommune- og landegrænser.*

Viden om efterspørgslen og udbuddet om arbejdskraft på kort og længere sigt inden for arbejdskraftoplandet til Slagelse (Sjælland & øerne samt Fyn) er afgørende for at sikre et velfungerende arbejdsmarked. Denne fælles viden om virksomhedernes behov i form af bl.a. Beskæftigelsesministeriets arbejdsmarkedsbalance, fremskrivningsanalyser og lokalt udtrykte behov er den fælles rettesnor for både den virksomhedsrettede og borgerrettede indsats i jobcentrene.

På tværs af kommunerne er der de seneste par år etableret Jobservice Danmark og Jobcentrenes Rekrutteringsservice Sjælland, som giver virksomhederne én indgang til beskæftigessystemet på tværs af jobcentrene. Her tilbydes virksomhederne hjælp til både rekruttering, opkvalificering og fastholdelse på tværs af kommunegrænser. Jobservice Danmark og Jobcentrenes Rekrutteringsservice Sjælland er supplement til de enkelte jobcentres virksomhedsindsats, når virksomhederne har vanskeligt ved at finde kvalificeret arbejdskraft eller virksomheden ønsker samarbejde med flere jobcentre. Samarbejdet betyder, at der er etableret fælleskommunale servicestandarder i forhold til virksomhederne. For Slagelse er det tværkommunale samarbejde særdeles vigtigt i forhold til at øge beskæftigelsen, da der er flere ledige end arbejdspladser/jobåbninger i kommunen.

3. Borgere tættest på arbejdsmarkedet

Byrådet har en klar forventning om, at borgere tættest på arbejdsmarkedet selv bidrager aktivt og tager imod den nødvendige hjælp fra Jobcentret til hurtigst muligt at komme eller forblive i beskæftigelse. Det gælder for både allerede beskæftigede, alle typer jobsøgende og kortvarigt sygemeldte borgere.

Via et intensivt samarbejde med den enkelte borger skal Jobcentret skabe øget refleksion om muligheder og fordele ved forskellige typer indsatser, så beskæftigelsesmulighederne hurtigt udvides for den enkelte. Byrådet lægger i den forbindelse vægt på, at Jobcentret ved manglende aktiv deltagelse sætter de beskæftigelsespolitiske værdier i spil, der handler om "skulle yde for at kunne nyde".

Tættest på arbejdsmarkedet

A-dagpengemodtagere

Jobparate kontanthjælpsmodtagere

Flygtninge og familiesammenførte

Sygedagpengemodtagere, hvor sygemelding forventes at vare under 13 uger

Jobparate ledighedsydelsesmodtagere

På den korte bane med en stigende efterspørgsel kræver borgerne tættest på arbejdsmarkedet en særlig høj prioritet, da det er den gruppe borgere, som det er hurtigst og billigst at motivere til og målrettet opkvalificere mod virksomhedernes jobåbninger. Byrådet opprioriterer derfor den ordinære rekrutteringsindsats og fastholder det tidlige intensive kontaktforløb for alle ledige, fordi det er afgørende at få flest mulige hurtigt bragt i spil under det økonomiske opsving.

Jobcentrets fornemmeste opgave er at kunne sætte borgernes faglige og personlige kompetencer samt erhvervs erfaring i spil på tværs af geografi, erhverv og uddannelse og via kortvarige målrettede indsatser på de rigtige tidspunkter for den enkelte borger. For at kunne tilbyde den enkelte borger en effektiv indsats, er det afgørende at lave en tydelig risikovurdering af den enkelte borger ud fra de objektive og subjektive faktorer, som øger risikoen for langtidsledighed.

3.1 Forebygge langtidsledige og langtidssyge

Byrådet ønsker at prioritere den tidlige og forebyggende indsats for borgere tættest på arbejdsmarkedet. Det er altafgørende vigtigt, at denne indsats tager udgangspunkt i de enkelte borgers behov og den aktuelle konjunktursituation, hvorfor der kun er begrænsede lovmæssige proceskrav for denne indsats. Refusionsreformen belønner kommunerne for at få borgerne hurtigst muligt i beskæftigelse – og der er dermed markante økonomiske incitamenter til at prioritere området. Incitamentet skal også ses i lyset af den 2-årige dagpengeperiode, som kræver hurtig handling for at minimere risikoen for, at borgere falder ud af A-dagpengesystemet. Der er klar dokumentation for, at målrettede samtaler tidligt i et forsørgelsesforløb giver en stor beskæftigelseseffekt på både kort og langt sigt.

Byrådet vægter derfor, at den tidlige og forebyggende indsats under en begyndende højkonjunktur primært fokuserer på at øge den enkelte borgers viden og motivation. Det er vigtigt, at borgeren enten aktivt fravælger offentlig forsørgelse eller hurtigt udvider sin jobsøgning mod brancher eller geografiske områder, hvor der er job. Det skal i første omgang ske via vejledende samtaler om de forskellige muligheder tilpasset den enkeltes behov. Men der er også et politisk ønske om konsekvent handlen, når det vurderes, at borgeren reelt ikke står til rådighed. I den sammenhæng skal der hurtigst muligt iværksættes nytteindsats eller sanktioneres efter gældende lovgivning. Når det handler om rådighedsvurderingen af forsikrede ledige, så ligger den hos A-kasserne. Den forebyggende indsats understøttes af kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen, så der er en mærkbar økonomisk gevinst ved at skifte kontanthjælpen ud med en arbejdsindkomst i den lave ende af skalaen.

Byrådet er klar over, at en tidlig og forebyggende indsats er en vanskelig balancegang, som kræver stor ekspertise hos Jobcentret. Jobcentret skal derfor have særlig opmærksomhed om at mindske risikoen for, at borgere uden barrierer i forhold til arbejdsmarkedet bliver mistænkeliggjort unødigt via generelle indsatser, som gives til alle. På samme vis må der ikke være for mange borgere, som tilbydes foranstaltninger, som de reelt ikke har behov for og som vil fastholde dem i kommunal forsørgelse.

Jobcentrets forebyggende indsats for borgere tættest på arbejdsmarkedet indeholder:

- ✓ *Tydlig vejledning og rådgivning om konsekvenser ved at være på offentlig forsørgelse kontra i beskæftigelse, herunder fordelene ved deltidsbeskæftigelse og korte ansættelser i første step.*

Alt for ofte vurderes kun den kortsigtede økonomiske gevinst ved at være i beskæftigelse kontra offentlig forsørgelse. Det er en for ensidig motivationsfaktor. Det at have et job er første vigtige skridt til at kunne søge andre job, hvor den økonomiske gevinst er endnu større og jobindholdet i højere grad opfylder borgerens ønsker. Det er vigtigt også at synliggøre den personlige og sociale gevinst ved at være i beskæftigelse i form af større personlig frihed, øget social accept, bredere netværk og dermed markant lettere adgang til ønskejobbet.

- ✓ *Tydlig vejledning og rådgivning om nye og alternative jobmuligheder.*

Mange borgere har behov for at blive udfordret i egen jobsøgning. For den enkelte borger kan det ofte være vanskeligt at se de faktiske jobmuligheder, fordi fokus ofte naturligt er på det kendte og trygge. Faktuel viden om jobbenes geografiske skævdelt, "oversættelse" af faglige kompetencer til nye brancher og fokus på kulturbestemte opfattelser af bestemte brancher (eksempelvis alder, køn og etnicitet) er derfor afgørende for at øge mobiliteten og fleksibiliteten hurtigst muligt.

- ✓ *Tidligere virksomhedsindsats for flygtninge og familiesammenførte.*

Kommunen står overfor en historisk stor udfordring med at modtage og integrere flygtninge og familiesammenførte. For at sikre vellykket integration er det afgørende, at flygtningen og familiesammenførte hurtigst muligt kommer ud på arbejdspladser og får de kvalifikationer og det netværk, der skal til for at kunne være selvforsørgende. Det betyder, at virksomhedsindsatsen, som i forvejen er i fokus i Slagelse, fremrykkes i forhold tidligere indsats.

- ✓ *Vejledning og rådgivning om fordele og understøttende muligheder for både virksomhed og medarbejder ved at tænke i fastholdelse til arbejdspladsen under sygdomsforløb.*

I mange tilfælde er det positivt for sygemeldtes helbredelse og fastholdelse på arbejdsmarkedet, at der ved sygdom tidligt laves klare aftaler om fastholdelse. Tidlig viden om fordele og muligheder for at blive fastholdt via delvis syge/raskmeldinger eller i fortsættelse i andre arbejdsfunktioner er afgørende for at bevare sygemeldtes fortsatte tro på tilbagevenden til arbejdsmarkedet.

3.2 Servicere borgerne tættest på arbejdsmarkedet ud fra deres forskellige behov

Byrådet ønsker at sikre de arbejdsmarkedsparete stadig større medindflydelse og ansvar for indsatsen. Det sker ved at tilbyde en vifte af muligheder, hvor borgeren selv får ansvaret for at booke samtaler (ud fra de lovbestemte rammer og tempo for implementering), forberede sig skriftligt til samtaler og registrere jobsøgningsaktiviteter på Min side i Jobnet. Herudover ønsker Byrådet, at borgeren tydeligt får forklaret og forstår sine valgmuligheder på forskellige tidspunkter i et forsørgelsesforløb. Rammen for borgernes valgmuligheder skal ligge inden for de behov, som virksomhederne efterspørger.

For at kunne yde en individuel faglig rådgivning overfor de arbejdsmarkedsparete borgere, skal Jobcentret først have et bredt overblik over de faktiske kompetencer blandt de arbejdsmarkedsparete borgere på tværs af forskellige ydelser. I den sammenhæng er det nødvendigt at tænke bredere end den formelle uddannelsesbaggrund.

Jobcentrets ansvarliggørende og behovsorienterede tilgang til borgere tættest på arbejdsmarkedet indebærer:

- ✓ *Faglig afdækning af arbejdsmarkedsparete borgeres behov for indsats ud fra objektive og subjektive pejlemærker, der kendetegner borgerne.*

Den lediges behov afdækkes i første omgang via et digitalt forberedelseskema, som borgeren kan udfylde på Jobnet før sin første samtale. Værktøjet bruges til at skabe refleksion hos borgeren om, hvordan vedkommende ser sin vej mod job inden samtale. Hermed står borgeren stærkere til samtalen, og Jobcenter/A-kasse har et bedre billede af borgernes behov.

Den eksisterende viden tyder på, at den faglige baggrund, uddannelse og branchetilhør betyder mindre for jobchancerne, når længerevarende forsørgelse først er indtruffet, og adfærd kommer til at betyde mere, hvilket er vigtigt at tage højde for i indsatsen. Adfærd handler om bl.a., at arbejdsgivernes præferencer og ønsker til arbejdskraften, omstillingsparathed, mobilitet, jobsøgningsadfærd mv. får større betydning, når man har været væk fra arbejdsmarkedet i længere tid.

- ✓ *Faglig rådgivning og forhandling om viften af indsatsmuligheder, der kan bidrage til at sikre hurtigst mulig tilbagevenden til arbejdsmarkedet.*

Jobcentrets faglige ekspertise skal sætte borgerens behov i relation til en relevant indsatsvifte (se afsnit 3.3), hvor der kan være forskellige veje til at hjælpe borgerne hurtig i varigt job. Rådgivningen skal bidrage til at skabe refleksion, så borgeren ser nye muligheder og forstår hvilke fakta, der ligger bag Jobcentrets anbefalinger. Det er vigtigt, at borgeren så vidt muligt præsenteres for mere end en mulighed, så borgeren reelt får mulighed for indflydelse på egen situation. I mange tilfælde kan det være fornuftigt at spille bolden tilbage til borgeren, som i dag selv har mulighed for finde relevante løntilskud, virksomhedspraktikker eller påbegynde selvvalgt kortvarig uddannelse, hvis ikke Jobcentrets tilbud vurderes at være tilstrækkelige eller fuldt lever op til borgerens ønsker.

- ✓ *Fælles formulering af konkrete og forpligtende delmål med indsatsen, som der skal følges konsekvent op på og drages læring af sammen med borgeren.*

En afgørende forudsætning for at sikre progression for den enkelte borger er, at Jobcentret altid påtager sig rollen med at sikre konkrete og forpligtigende delmål for indsatsen. Det gælder, uanset om det er søgning af konkrete jobopslag, opkvalificering i en bestemt virksomhed eller deltagelse i et bestemt kursus. Hurtig og konsekvent opfølgning på de aftalte delmål er mindst lige så vigtigt. Hvis indsatsen ikke giver nogen form for værdi, er det afgørende at afdække årsagen og ændre indsatsen hurtigst muligt.

3.3 Skabe varige job til borgere tættest på arbejdsmarkedet

Byrådet ligger stor vægt på, at det fælles pejlemærke for indsatserne til borgerne tættest på arbejdsmarkedet er, at de er tydeligt målrettet virksomhedernes udmeldte behov for kompetencer. Indsatserne skal være målrettede, korte og intensive, så de ikke fastholder arbejdsmarkedsparete borgere længere tid i offentlig forsørgelse end nødvendigt.

Den beskæftigelsespolitiske opgave er at synliggøre de lediges faktiske kompetencer (gennem bl.a. rekrutteringsindsats og realkompetencevurdering) samt sikre at de ledige får tilført og vedligeholdt reelle og relevante kompetencer (løntilskud, virksomhedspraktikker og målrettede kortvarige kurser). Beskæftigelseindsatsen skal dermed ikke nødvendigvis fokusere på at udvikle formelle kompetencer, med mindre der er tale om unge uden en uddannelse. Herudover prioriterer Byrådet med baggrund i kommunens relativt lave uddannelsesniveau, at ledige, som selv er motiverede for at tage en kompetencegivende

uddannelse, bakkes op herom af Jobcentret og får den nødvendige støtte til at påbegynde en kompetencegivende uddannelse med voksenelevløn, på SU eller på 80 % af A-dagpengeniveauet for forsikrede ledige.

Med baggrund i virksomhedernes forventede efterspørgsel vægtes i prioriteret rækkefølge rekruttering, virksomhedstilbud og korte målrettede uddannelses tilbud. I mange situationer vil det være fornuftigt at kombinere disse indsatser på forskellig vis for at sikre match mellem borger og virksomhed.

Jobcentrets jobskabende tilgang til borgere tættest på arbejdsmarkedet indebærer:

- ✓ *Ordinær rekruttering af kvalificerede borgere til de virksomheder, der søger arbejdskraft.*

Rekrutterings- og jobformidlings service, der understøtter både den åbne jobsøgning og det direkte match mellem jobsøgende og virksomhed om både fuldtids- og deltidsjob, er det mest effektive redskab til hurtigt at skabe nye varige job. Redskabet virker beskæftigelsesmæssigt bedst og er ressourcemæssigt mest effektivt, når der er brancher, som har reel jobvækst eller stor jobomsætning, og ledige, som kun har behov for kortvarig målrettet opkvalificering. Ved ordinære ansættelser på særlige vilkår (fleksjob) er det oplagt at have fokus på at opdyrke mindre virksomheder. Disse virksomheder kan oftest opnå en løftestangeffekt ved deltidsjob, fordi den ledige kommer med supplerende eller komplementerende kompetencer i et begrænset antal timer. Rekruttering sammenknyttes også med en håndholdt jobformidlerindsats og jobrotationsprojekter, som er velegnede til at få langtidsledige i job. Rekrutterings- og jobformidlingsredskabet er dermed optimalt at bruge netop nu ved opstarten af en højkonjunktur.

- ✓ *Korte individuelt tilpassede virksomhedstilbud til borgere med en kompetencegivende uddannelse samt uafaglærte, der ikke er motiverede for og parate til ordinær uddannelse/uddannelses tilbud.*

Løntilskud er egnet til at vedligeholde eller få nye relevante kompetencer, erfaringer og kontakter i virksomhederne og dermed et bedre udgangspunkt for at søge job. Virksomhedspraktikken er egnet til at afklare borgerens beskæftigelsesmål, eller styrke de faglige, sociale eller sproglige færdigheder for at kunne få et job. For begge indsatstyper gælder, at de som udgangspunkt først bør benyttes efter en intensiv jobsøgningsperiode med tæt opfølgning, så de ikke medfører fastholdelse af borgerne i forsørgelse. Flygtninge og familiesammenførte bør dog hurtigst muligt komme ud i virksomheder for at opnå kontakt til det danske arbejdsmarked. Endelig lægges vægt på at bruge delvis rask/sygemelding til sygemeldte, som ikke har behov for en tværfaglig indsats, så de sygemeldte i videst muligt omfang kan fastholdes i job hos egen arbejdsgiver.

- ✓ *Ordinær uddannelse til borgere uden en kompetencegivende uddannelse/kortuddannede, når de er motiverede for og parate til at uddanne sig.*

Erfaringerne med at bruge uddannelse i beskæftigelses systemet er desværre ikke særligt gode. Det skyldes, at uddannelsesredskabet hidtil har været brugt uden tilstrækkeligt øje for den enkeltes behov, motivation eller virksomhedernes konkrete efterspørgsel af kompetencer. Byrådet vægter opkvalificering højt, men uddannelse må nødvendigvis altid tage udgangspunkt i Beskæftigelsesministeriets positivlister for korte jobrettede kurser, eller der skal ligge konkrete arbejdsgivererklæringer på, at der er et ordinært job i enden af et kursusforløb. På samme måde som for virksomhedstilbud, så giver det som udgangspunkt først mening at sætte ind med uddannelsesredskabet efter ca. et halvt års tid. Undtaget herfra er igen flygtninge og familiesammenførte, hvis kvalifikationer ikke står mål med kravene på det danske arbejdsmarked. De har mulighed for at starte på en integrationsgrunduddannelse (IGU), som omfatter både en lønnet praktikstilling og skoleundervisning i lighed med en almindelig læreplads.

3.4 Koordineret retning og service mellem Jobcenter og A-kasser

Et af formålene med beskæftigelsesreformens lovbestemte samarbejde om de forsikrede ledige er, at jobcentre og A-kasserne opnår stadig større forståelse for hinandens roller og opgaver. Byrådet støtter, at der anvendes fælles metoder til at vurdere og registrere de arbejdsmarkedspartes forskellige barrierer og behov for indsats, herunder også fælles indsatser for de sygemeldte ledige, der er tæt på arbejdsmarkedet. Det skaber en større synergi, genbrug af viden og samordning af indsatsen til gavn for både borgerne og virksomhederne.

På tilsvarende vis støtter Byrådet sammensmeltningen af indsatserne for de arbejdsmarkedsparte forsikrede og ikke-forsikrede borgere. Hvis virksomhederne hurtigt skal kunne tilbydes den bedst kvalificerede arbejdskraft og det største arbejdsudbud, er det afgørende, at der er tydelighed om alle de arbejdsmarkedspartes faktiske kompetencer. Vurderingen af, hvad der forstås ved en arbejdsmarkedspart borger bør som minimum tilstræbes at være ens inden for Jobcenter Slagelse - og også gerne på tværs af de jobcentre, som der samarbejdes tættest med.

Byrådet ønsker at sikre størst mulig effektivitet inden for alle politikområder. Der er derfor sat stor fokus på de enkelte centres kerneopgaver og kernekompetencer. For Jobcentret handler det om at blive endnu bedre til at levere den service og de produkter, som man er bedst til. Kerneydelserne handler grundlæggende om at tale med borgerne, virksomhederne og eksterne leverandører - og herigennem afdække behov, motivere og skabe det rette individuelle match. De forskellige eksterne leverandører, specialister og arbejdsgivernes rolle som aktive tilbud er derimod specialiserede til at udvikle bestemte målgruppers faglighed, personlige og sociale normer, skabe netværk og helbrede sygdom og misbrug.

Jobcentrets samarbejdende og koordinerede tilgang omkring borgerne tættest på arbejdsmarkedet indebærer:

- ✓ *Udvikling af fælles rammer, metode og registrering mellem Jobcenter og A-kasse, når der tales med de forsikrede ledige om kompetencer, jobsøgning og behov for indsats. Det sker ved at afholde de lovbestemte fælles samtaler, hvor både borger, Jobcenter og A-kasse deltager.*

Det er afgørende at fortsætte den positive tilgang og lyst til at forstå hinandens roller, der fra begyndelsen har været til det fælles samarbejde mellem Jobcenter og A-kasser. De løbende fælles læringsmøder skal fortsættes med henblik på bl.a. at finde frem til behov for fælles kompetence- og metodeudvikling. Et vigtigt element i det fælles samarbejde er, at borgeren oplever en samordnet indsats.

- ✓ *Udvikling af tydeligere fælles rammer, metode og registrering på tværs af de lediges forsørgelsesgrundlag i Jobcentret, når det handler om at afdække kompetencer og sygdom, rekruttere og opkvalificere ledige.*

En velfungerende rekrutteringsindsats kræver et godt kendskab til de lediges faktiske kompetencer, motivation, fleksibilitet og eventuelle helbredsmæssige komplikationer. Det fordrer et fortløbende arbejde med at sikre ensartet forståelse af og fælles ansvarlighed overfor, hvad der skal til for, at borgerne kan komme i spil over for virksomhederne. Kendskabet og den fælles forståelse kan kun løftes videre gennem dialog og samarbejde med borgeren.

- ✓ *Udvikling af tydelig og langsigtet strategi for, hvad, hvornår og hvordan Jobcentret køber indsatser hos eksterne leverandører.*

Refusionsreformens belønning af resultater frem for bestemte indsatser kræver større fortløbende fokus på effekt og progression sammenholdt med indsatsernes enhedsomkostninger. Den systematiske opfølgning på og den løbende dialog med forskellige leverandører skal opprioriteres, så der hele vejen rundt sikres effektive leverancer til forskellige målgrupper. Det betyder, at nogle tilbud bort- eller nedprioriteres i 2017, fordi de ikke længere giver mening, mens andre skal udvikles eller opprioriteres.

4. Uddannelsesparate unge uden uddannelse

En erhvervskompetencegivende uddannelse er en vigtig adgangsbillet til at få fodfæste på arbejdsmarkedet og klare sig i voksenlivet. Derfor er Byrådets forventning, at alle unge uden en uddannelse skal mødes med en tro på, at de har potentiale til en uddannelse, og de har ret og pligt til at deltage aktivt i en indsats, der understøtter målet om en kompetencegivende uddannelse. De unge uden en uddannelse er dermed som udgangspunkt ikke tæt på arbejdsmarkedet, da den politiske forventning er, at de først skal gennemføre en erhvervskompetencegivende uddannelse. Dog er det et delmål, at de åbenlyst uddannelsesparate helst helt undgår at komme på kommunal forsørgelse, alternativt staks motiveres til at blive selvforsørgende, indtil den valgte uddannelse kan påbegyndes.

Unge med uddannelsespålæg

Åbenlyst uddannelseshjælpsmodtager

Uddannelsesparat udd.hjælpsmodtager

A-dagpengemodtagere under 30 år uden en uddannelse

Sygedagpengemodtagere under 30 år uden en uddannelse

Byrådets overliggende for denne tværgående kommunale opgave er kommunens Ungestrategi, der sætter de unge mellem 15-30 år i centrum. Ungestrategien har rod i kommunens Uddannelsespolitik, Beskæftigelsespolitik, Integrationspolitik samt Beskæftigelsespolitikken på handicap & socialpsykiatriområdet (Værdi for Alle). Byrådet prioriterer det vejlednings- og uddannelsespolitiske samarbejde på ungeområdet højt. Derfor har Byrådet skabt de fysiske rammer ved at etablere et tværorganisatorisk Ungehus i uddannelsesfirkanten i Slagelse. Efter at aktørerne er samlet er forventningen, at indsatserne i stadig større grad koordineres, og at der kan sættes hurtigere ind med den rette indsats for den enkelte unge.

Kommunen har for alvor kunnet mærke konsekvenserne af den nye erhvervsuddannelsesreform. Reformen har betydet, at der kun kan ske optag på erhvervsuddannelserne 2 gange årligt i stedet for løbende optag. Herudover er der blevet stillet større faglige krav til optag på en erhvervsuddannelse. Det er en stor udfordring, når Slagelse Kommune sammenlignet med andre kommuner har en markant flere unge, som ikke er uddannelsesparate efter Folkeskolen. Derfor har Byrådet i budgetforliget for 2017 prioriteret, at der iværksættes tiltag på tværs af centrene, som styrker helhedsorienterede løsninger og samler den kommunale ungeindsats med særlig fokus på de 15-18 årige. Denne målgruppe skal så vidt mulig undgå at møde op i Jobcentret som 18-årige, fordi de ikke har fået den nødvendige indsats i perioden op til de fylder 18 år.

4.1 Forebygge at uddannelsesparate unge søger kommunal forsørgelse

Gennem de seneste år har Byrådet styrket skolernes vejledningsindsats og uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering (UEA). Kommunens skolepolitik følger op med fokus på øget samarbejde med det lokale erhvervsliv, entreprenørskab samt innovation og viden om samfundet. Generelt har kommunens Uddannelsespolitik 2013-2020 fokus på at forbedre den forebyggende uddannelsesindsats, fordi de grundlæggende kompetencer dannes og udvikles i børnenes første år i dagtilbuddene og grundskolen.

For unge uden en uddannelse, der ender med alligevel at møde op i Jobcentret, er de lovbestemte minimumskrav og rettigheder til indsatsen større end for andre målgrupper i Jobcentret. Ingen unge uden en uddannelse må gå passive, men skal med det samme individuelt motiveres til uddannelses- og jobmæssig afklaring og fremadrettet læring.

Alle unge skal som udgangspunkt mødes som uddannelsesparate ved første visitation, hvor Uddannelsesplanen er omdrejningspunktet for de unge uden en uddannelse, hvis den er udarbejdet. Der er særligt fokus på at inddrage Ungdommens Uddannelsesvejledning i forbindelse med at afdække den unges historik og behov i retningen mod at kunne påbegynde en uddannelse eller alternativt job, når det giver mening. I 2017 prioriterer Byrådet en større fokus på netop den forebyggende vejledning og forberedende opkvalificering til uddannelse, inden de unge fylder 18 år og overgår til uddannelseshjælp. I overgangen fra grundskole til en ungdomsuddannelse har Slagelse Kommune fortsat en for stor andel af helt unge, der starter direkte på uddannelseshjælp og som har store vanskeligheder med at kunne påbegynde en uddannelse inden for et år. For disse unge er det afgørende, at der sættes ind med de rette indsatser så hurtigt som muligt og ikke først, når de møder op i Jobcentret. Herunder skal der være større fokus på at drage nytte af produktionsskolernes kompetencer i forhold til at afklare og fagligt opkvalificere de unge ved behov.

Jobcentrets forebyggende indsats for de uddannelsesparate unge indebærer:

- ✓ *Vejledning om pligt til uddannelse (uddannelsespålæg), jobsøgningsstrategier og konsekvenser ved at være på offentlig forsørgelse kontra i en ordinær uddannelse.*

De unge, som er åbenlyst uddannelsesparate og afklaret om uddannelsesvalget, skal som udgangspunkt straks ved ansøgning om hjælp, vejledes om fordelene (økonomisk, frihedsmæssigt og socialt) ved at finde et deltidsjob ind til uddannelsesstart. Ofte vil jobbet kunne fortsættes direkte som et studiejob, eller det vil være lettere at finde et studiejob på grund af erhvervs erfaring. Ved fremmødet skal den målrettede vejledning omkring jobsøgning fokusere på især de mindre private virksomheder, som især ansætter via netværk og uopfordrede ansøgninger, fremfor at bruge en masse tid på vejledning i formelle CV, som især anvendes i de større virksomheder, som enten får mange ansøgere eller som har fokus på de formelle kvalifikationer. Indtil de åbenlyst uddannelsesparate unge bliver selvforsørget, skal de straks mødes med krav om at deltage i kommunens nytteindsats på fuld tid. Formålet med nytteindsatsen for disse unge er alene at motivere til hurtigt at blive selvforsørget og stille modkrav i form af samfundsnyttigt arbejde for forsørgelse, når de unge ikke har behov for øvrig hjælp. Byrådet vægter, at hvis de åbenlyst uddannelsesparate unge ikke møder op uden gyldig grund, så skal der ske konsekvente sanktioner efter gældende lovgivning.

- ✓ *Henvielse til Ungdommens Uddannelsesvejledning og produktionsskolerne, inden der søges om uddannelseshjælp.*

De unge under 25 år, som ikke umiddelbart har forudsætninger for at påbegynde en ungdomsuddannelse eller har afbrudt en eller flere ungdomsuddannelser, kan ofte drage fordel af et forløb på produktionsskole. Ved et sådant forløb vil flere unge kunne starte direkte i uddannelse, uden at de behøver at blive en sag hos Jobcentret, og de unge, som fortsat har vanskeligheder og som søger om uddannelseshjælp efter endt forløb, vil være bedre afklaret og Jobcentret kan bygge videre på produktionsskolens vurdering.

- ✓ *Vejledning og rådgivning, som åbner op for flere og alternative uddannelsesmuligheder.*

Mange unge har behov for at blive udfordret i deres uddannelsessøgning. Mange unge, som kommer i Ungehuset, har behov for at få udvidet deres horisont, så de ikke pr. automatik vælger ud fra geografisk bekvemmelighed, faglig lethed, venners valg eller normen i familie- og omgangskreds. Uddannelsesvalget bør være et oplyst og gennemtænkt valg, der er baseret på lyst, evner og viden om uddannelsernes indhold og muligheder for job efterfølgende. Snævre uddannelsesønsker skal "oversættes" til alternative muligheder, hvor en stor del af indholdet er det samme, hvis man ikke kan komme ind på netop ønskeuddannelsen. På samme vis skal Ungehuset give den nødvendige hjælp og støtte med at finde alternative og ofte mere praksisnære omveje mod uddannelse for de unge, der har vanskeligt ved at opfylde minimumskravet for at starte på en uddannelse.

- ✓ *Vejledning og rådgivning om tiltag, hjælpemidler og støtteforanstaltninger, som kan være med til at forebygge, at unge i risikozonen ikke påbegynder eller falder ud af uddannelse.*

Oftentimes er mangel på en praktikplads det, der blokerer for at kunne færdiggøre en uddannelse og som skaber manglende motivation. Derfor bør unge tidligt i deres afklaring understøttes i at finde praktikplads, inden de starter en uddannelse, hvor der kræves praktikplads. Ved vurderet behov for individuel støtte inden eller under uddannelse skal der vejledes om mulighederne for at få tilknyttet en mentor eller en fastholdelsescoach. For handicappede er der mulighed for en lang række kompenserende hjælpemidler under uddannelsesforløbet. På samme vis har enlige forsørgere mulighed for særlig uddannelsesvejledning i barselsperioden, kan deltage i særlige netværk på skolerne og de kan modtage en særlig økonomisk støtte og få supplerende SU-lån til forsørgere.

4.2 Udvikle de uddannelsesparate unge ud fra deres forskellige behov

Byrådet er opmærksomt på, at der er meget stor forskel på behovene for indsats for de unge, som er åbenlyst uddannelsesparate og de uddannelsesparate unge, som forventes at kunne påbegynde en uddannelse inden for et år.

Fælles for begge grupper er dog, at de bedste resultater opnås ved at tage udgangspunkt i den enkeltes ressourcer og give den enkelte reel medindflydelse og ansvar for eget liv og indsats, så der opnås engagement. Generelt set forventes det, at de uddannelsesparate unge bruger de digitale selvbetjeningsværktøjer i forbindelse med bl.a. selvbooking og egen forberedelse til afklaring. Selvom alle unge er opvokset med digitaliseringen, skal mange unge imidlertid først oplæres i at forstå de forpligtigelser og forventninger, der følger med retten til selv at have og tage det digitale selvbetjeningsansvar. Særligt unge, som møder op i Ungehuset, har ofte behov for at blive mødt med tydelige krav, positive forventninger og strukturerede rammer, da en del medtager begrænsede positive oplevelser fra skoletiden og begrænset opbakning fra familien. Det er således vigtigt, at de unge bliver parate til at indgå i strukturerede rammer, som det er tilfældet, når de starter op i et kompetencegivende uddannelsesforløb.

Jobcentrets ansvarliggørende og behovsorienterede tilgang til uddannelsesparate unge indebærer:

- ✓ *Faglig afdækning af uddannelsesparate unges behov for indsats ud fra objektive og subjektive pejlemærker, der er afgørende for at kunne gennemføre en uddannelse.*

Den uddannelsesparate unges behov afdækkes i første omgang via et digitalt forberedelsesskema, som den unge udfylder forud for sin første samtale. Værktøjet bruges til at få de unge til aktivt at gøre sig forberedende overvejelser, inden de møder op og søger om forsørgelse. Desuden bruges profileringsværktøjet til at øge dialogen og systematisk inddrage og ansvarliggøre den unge, så de unge opnår et større engagement. I afdækningen bygges også videre på den unges uddannelsesplan tilbage fra grundskolen og Ungdommens Uddannelsesvejledning, når den foreligger.

- ✓ *Faglig vejledning og forhandling om viften af indsatsmuligheder, der kan bidrage til at sikre hurtigst mulig afklaring og klargøring til at påbegynde en kompetencegivende uddannelse.*

Ungehusets faglige ekspertise skal sætte den unges behov i relation til en relevant indsatsvifte, hvor der kan være forskellige veje til at hjælpe den unge hurtig i en kompetencegivende uddannelse. Vejledningen har til formål at skabe refleksion, så den unge ser nye muligheder og forstår hvilke fakta, der ligger bag Ungehusets krav, rådgivning og vejledning. Det er vigtigt, at den unge så vidt muligt præsenteres for mere end en mulighed, så der er reel mulighed for indflydelse på egen situation. I mange tilfælde vil det være hensigtsmæssigt hurtigt at spille bolden tilbage til den enkelte, da de simpelthen har behov for at blive mødt med tydelige forventninger og krav.

- ✓ *Fælles formulering af konkrete og forpligtende delmål med indsatsen, som der skal følges konsekvent op på og drages læring af sammen med borgeren.*

En afgørende forudsætning for at sikre progression for den enkelte unge er, at Ungehuset altid påtager sig rollen med at sikre konkrete og forpligtigende delmål for indsatsen. Hvis uddannelsesforløbet for den unge skal ende som en succes med efterfølgende job, skal Ungehuset understøtte den unges eget engagement. Det at arbejde med delmål og følge op herpå kan være med til at understøtte den unges forståelse af, at både indsatsen iværksat af Ungehuset, uddannelse og job kræver løbende personlige investeringer og justeringer undervejs. Enhver form for investering kræver også personlige og nødvendige fravalg. Det kan være eksempelvis i form af mindre tid og penge til sig selv, flytning eller pendling efter uddannelse eller job mv.

4.3 Skabe varige job til uddannelsesparate unge

En afgørende forudsætning for at sikre unge uden en uddannelse en varig tilknytning til arbejdsmarkedet over et livsforløb er, at de gennemfører en kompetencegivende uddannelse.

Byrådet forventer, at Ungehuset bidrager til at øge sammenhængen mellem de unges uddannelsesvalg og arbejdsmarkedets behov. Uddannelsesafklaring kan ske ved at komme i praktikker i virksomheder og på uddannelsesinstitutioner, ligesom de unge skal rådgives om de forventede jobmuligheder inden for forskellige uddannelsesretninger. Rådgivningen skal dog altid knyttes tæt sammen med den enkelte unges evner og lyst til den konkrete uddannelses- og jobretning. Varig tilknytning til arbejdsmarkedet handler om at kunne tilegne sig ny viden og kompetencer og dermed løbende at kunne tilpasse sig et stadig mere omskifteligt arbejdsmarked. Byrådet prioriterer, at ressourcer og økonomi til ungeindsatsen primært bruges på at hjælpe og understøtte de unge, som har størst behov for hjælp. Åbenlyst uddannelsesparate kan derfor ikke forvente opkvalificering eller på anden vis at skulle skærmes imod en minimal risiko for frafald. For dem er udgangspunktet, at de kan og skal klare sig selv, og hvis de ikke har muligheder herfor straks, skal de udføre samfundsnyttige opgaver på fuld tid for deres ydelse. Den tydelig prioritering betyder til gengæld, at visitationen af de åbenlyst uddannelsesparate bør skærpes, så de tilhørende indsats alene gives til de unge, som faktisk er afklarede og har det nødvendige faglige niveau til at kunne gennemføre en uddannelse.

En væsentlig årsag til, at mange unge frafalder uddannelserne er, at deres faglige niveau samt personlige og sociale kompetencer fra grundskolen ikke er tilstrækkelige til at kunne gennemføre en kompetencegivende uddannelse. Af samme grund er kravene til at kunne påbegynde en erhvervsuddannelse hævet. Oftest hænger et svagt fagligt niveau tæt sammen med unges manglende selvtillid og selvværd, svage netværk og lettere misbrug. Byrådet er klar over, at det kræver en intensiv og sammenhængende indsats på flere planer at gøre disse unge parate til at modtage læring, og at det skal ske tidligst muligt. Ikke desto mindre er opgaven realistisk at løse, og den har høj politisk prioritet, fordi resultaterne både økonomisk og menneskeligt vil være enormt store over et helt livsforløb.

Ungehusets jobskabende tilgang til de uddannelsesparate unge:

- ✓ *Ordinær rekruttering eller alternativt nytteindsats til åbenlyst uddannelsesparate unge, som ikke har behov for hjælp og støtte i forhold til at starte og gennemføre en kompetencegivende uddannelse.*

Alle åbenlyst uddannelsesparate skal straks have et uddannelsespålæg, hvor det samtidig gøres klart, at målet er hurtigst muligt at blive selvforsørgende frem til uddannelsesstart. Den enkelte unge kan få hjælp til jobsøgning, hvis der er åbenlyst behov, men det skal ikke være udgangspunktet, at alle har dette behov. De unges jobsøgning understøttes ved straks at præsentere dem kort for relevante jobsøgningsstrategier i forhold til at bruge eget og familie/venners netværk, uopfordrede ansøgninger og rekrutteringsbureauer og gerne præsentere dem for ufaglærte deltidsjob, som det er vanskeligt at besætte. Hvis der fortsat søges om uddannelseshjælp indtil uddannelsesstart, skal de åbenlyst uddannelsesparate unge arbejde på fuld tid i en af kommunens nytteindsatser. Manglende fremmøde og aktiv medvirken skal sanktioneres konsekvent efter gældende lovgivning.

- ✓ *Individuelt tilrettelagte og uddannelsesafklarende og understøttende tilbud til uddannelsesparate unge, der er i risiko for at miste fodfæste på vejen til ordinær uddannelse. De uddannelsesparate vurderes at kunne påbegynde en uddannelse inden for ca. 1 år og gennemføre denne uddannelse med den rette støtte og aktive indsats.*

Alle uddannelsesparate skal straks gives et uddannelsespålæg, hvor den unge pålægges at overveje relevante uddannelsesmuligheder. Opfølgning skal ske i et omfang, som er nødvendigt for at sikre uddannelsesfokus og progression mod uddannelse. Der skal vejledes under opfølgningssamtalerne og igangsættes aktiviteter, som understøtter den unges arbejde med uddannelsespålægget og som bidrager til at afdække ressourcer og behov. Aktiviteterne vil typisk bestå af snusepraktikker på uddannelsesinstitutioner, afklarings-

praktikker i virksomheder, forberedende voksen- eller ordblindeundervisning, individuelt tilrettelagt studieforberedende undervisning, brobygningsforløb med fysisk placering på uddannelsesinstitutioner for at lette overgang til uddannelse. Herudover har en relativ stor del af de uddannelsesparate et lettere misbrug og psykiske udfordringer, hvor det er nødvendigt at samarbejde med bl.a. egen læge, Handicap og Psykiatri, Misbrugscentret mv.

- ✓ *Hjælp og støtte i overgangen til kompetencegivende uddannelse.*

Mentorindsats/fastholdelsesindsats har kun en positiv effekt i forhold til at påbegynde uddannelse, når den målrettes unge med under 4 i 9. klasses karaktergennemsnit og unge med en forælder uden en erhvervs-kompetencegivende uddannelse. Men mentorfunktionen giver ikke mening at bruge som nødløsning, når der reelt er behov for helbredsindsatser i form af udredning/behandling, helbredsmeistring, kost og motion eller misbrugsbehandling. Afgørende for en positiv mentoreffekt er, at der er et tæt samarbejde og en klar rollefordeling mellem mentor på uddannelsesinstitution/virksomhed og Jobcentret, så der arbejdes ud fra ét fælles mål for den unges progression mod uddannelse.

I 2017 udvides jobkonsulenternes indsats. Det betyder bedre muligheder for at etablere flere snuse- og afklaringspraktikker i uddannelsesinstitutioner og virksomheder. En effekt heraf er også, at flere unge kan få mulighed for at indgå en uddannelsesaftale med en virksomhed inden uddannelsesstart, hvor det er relevant. En uddannelsesaftale øger både motivationen til at fortsætte i et grundforløb på en erhvervsuddannelse, og der skabes sikkerhed for at kunne fortsætte i hovedforløb efter bestået grundforløb. Når der er behov for hjælp skal der inden uddannelsesstart arbejdes målrettet med praktiske forhold uden om uddannelsen. Eksempelvis søgning af SU, transport, bolig, økonomi mv.

4.4 Samarbejde og koordination sikrer sammenhængende uddannelsesforløb

Sikring af at flere af kommunens unge gennemfører en kompetencegivende uddannelse kræver, at der tværorganisatorisk løftes i fælles flok. Det fælles omdrejningspunkt for alle parter er den unges uddannelsesplan lige fra grundskole til Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU), over til Jobcentrets Ungeindsats i Ungehuset og videre til uddannelsesinstitutionerne.

Klare rammer og retning omkring den unges uddannelsesplan bidrager til at skabe et sammenhængende forløb for den uddannelsesparate unge. Det er vigtigt, at alle samarbejdspartnere på ungeområdet agerer som én aktør og tager ansvar for den enkelte unges forløb i sin helhed og dermed ikke blot giver slip på den unge undervejs. Det betyder også, at der så vidt muligt skal bygges videre på oplysninger fra den ene part og videre til den næste.

Jobcentrets samarbejdende og koordinerede tilgang omkring de uddannelsesparate unge indebærer:

- ✓ *Fortsætte arbejdet med at udvikle fælles mål og rammer for samarbejdet mellem parterne i Ungehuset og øvrige samarbejdspartnere, så der opnås endnu større synergi i samarbejdet til gavn for de unge.*

Beskæftigelsespolitisk har det været vigtigt at få sat kommunens udfordring med lavt uddannelsesniveau på dagsorden hos alle aktører, der arbejder med de unge uden en uddannelse. Det er i høj grad lykkedes med Byrådets fælles Uddannelsesstrategi og prioritering af helhedsorienterede løsninger og organisation. Hver samarbejdspartner besidder specialkompetencer og skal varetage forskellige delopgaver, men det er vigtigt at have for øje, at det langsigtede fælles mål handler om, at flere af de nuværende unge bliver varigt selvforsørgende.

- ✓ *Fælles kriterier og metoder til at vurdere de unges afstand til at kunne påbegynde en uddannelse (uddannelsesparathed) og behov for understøttende aktiviteter, så der arbejdes i samme retning og opnås synergi i samarbejdet til gavn for de unge.*

Afklaringen af de unges uddannelsesparathed sker i et tæt samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning. Det er afgørende, at der gennem vejledningen i Folkeskolen og Ungdommens Uddannelsesvejledning straks tages fælles hånd om de unge, hvor der er stor risiko for, at de ender på Uddannelseshjælp, når de fylder 18 år. Hvis der er behov for at iværksætte understøttende aktiviteter efter udgangen af Folkeskolen, må det ikke afvente til, at de unge møder op for at søge om uddannelseshjælp. På samme vis er Rådgivning og Udbetaling de unges første møde med forsørgelsessystemet, hvorfor det er vigtigt at have fælles kriterier for, hvornår og hvordan flest mulige af de åbenlyst uddannelsesparate unge "vendes i døren" uden at have søgt forsørgelse.

- ✓ *Fortsætte arbejdet med at tydeliggøre rolle- og opgavebeskrivelser mellem Folkeskolen, Ungdommens Uddannelsesvejledning, Rådgivning og Udbetaling, Jobcentret, Handicap og Psykiatri og uddannelsesinstitutionerne, der understøtter det fælles mål om, at flere unge på sigt bliver selvforsørgende.*

Med etablering af det fælles Ungehus har samarbejdspartnerne fået bedre mulighed for at lære hinanden at kende og dermed være åbne om hinandens faglige særinteresser. Netop det daglige samarbejde og skabelse

af tillid til hinanden er afgørende for at bruge hinandens kompetencer effektivt og tage et fælles ansvar til gavn for alle samarbejdspartere. Beskæftigelsespolitisk handler det om at sikre tydeligere mål for Jobcentret og de for forskellige leverancer fra alle samarbejdspartere, så alle på mest effektiv vis bidrager til at få de unge til at gennemføre en kompetencegivende uddannelse, der er rettet mod arbejdsmarkedets forventede behov.

5. Borgere i udkanten af arbejdsmarkedet

Slagelse kommune har en stor udfordring med dårlig sundhed, både når det handler om den fysiske og psykiske sundhed samt den generelle trivsel og livskvalitet. Sundhedsprofilen gør, at kommunen har relativt mange borgere, som ikke har haft eller kun har haft tilknytning til arbejdsmarkedet i begrænsede perioder. Det gælder eksempelvis personer med funktionsnedsættelser, herunder psykiske lidelser, samt gruppen af indvandrere og flygtninge.

Politisk ønskes i 2017 en ny tilgang til borgere i udkanten af arbejdsmarkedet, hvor det er formålsløst at fortsætte indsatsen ift. at udvikle arbejdsevnen. Det skal ske inden for lovgivningens lempede krav i 2016. Muligheden for at tildele førtidspension skal anvendes i højere grad end hidtil.

I udkanten af arbejdsmarkedet

Aktivitetsparate udd.hjælpsmodtagere

Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere

Sygedagpengemodtagere med komplekse udredninger (kategori 2 og 3)

Revalidender

Aktivitetsparate ledighedsyd.modtagere

Ressourceforløb, herunder afklaringsforløb

Kendetegnende for borgerne i udkanten af arbejdsmarkedet er, at de som oftest har sammensatte problemer, der kræver en tværfaglig indsats mellem flere aktører. Ofte er der tale om hele familier, som stort set ikke har haft nogen form for tilknytning til arbejdsmarkedet, og hvor også de unge får en svær start på tilværelsen.

Både ud fra en menneskelig og langsigtet økonomisk tilgang er det Byrådets målsætning, at de beskæftigelses- og uddannelsesmæssige indsatser i stadig højere grad skal kobles sammen og koordineres med de sociale, integrations- og sundhedsmæssige indsatser. Hidtil er der for mange eksempler på, at indsatser er blevet givet for tilfældigt ud fra centralt bestemte proceskrav og dermed uden hensyntagen til, hvordan de spiller sammen med andre indsatser eller hensyntagen til, om borgeren var parat til at tage imod indsatsen. De nye reformer giver bedre mulighed for at sikre behovsbestemte, koordinerede og sammenhængende indsatser. Det betyder, at det for nogle af de svageste målgrupper i perioder vil være formålstjenesteligt alene at følge beskæftigelseslovgivningens ret- og pligtkrav, fordi borgerne i en periode ikke kan drage fordel af beskæftigelsesindsatserne, men har større fordel af andre kommunale indsatser.

5.1 Forebygge offentlig forsørgelse gennem flere generationer

En vigtig del af den forebyggende indsats for borgere i udkanten af arbejdsmarkedet handler om at sikre, at børnene ikke "arver" forældrenes komplekse problemer og dermed selv ender i udkanten af arbejdsmarkedet. Det handler med andre ord om at bryde den sociale arv.

Byrådet prioriterer fortsat arbejdet med særlig tværgående indsats for børnefamilier med de alvorligste sociale og økonomiske problemer. Byrådet prioriterer, at Jobcentret via den lovbestemte kontakt og aktivitet i forhold til forældrene på offentlig forsørgelse skal gå et skridt videre end, hvad beskæftigelseslovgivningen sigter mod. Jobcentret skal med andre ord ikke kun koncentrere sig om indsatsen for den forsørgede borger, men også tænke på, hvordan indsatsen positivt kan påvirke hele familien og i særlig grad kan være med til at bryde den sociale arv hos børnene.

Jobcentrets forebyggende indsats for borgere i udkanten af arbejdsmarkedet indeholder:

- ✓ *Fleksibilitet og tilgængelighed ud fra borgerens behov.*

Borgere i udkanten af arbejdsmarkedet er ekstra udsatte for at opleve hurtige tilbagefald. Det er derfor vigtigt, at borgeren har mulighed for at komme hurtigt i kontakt med en medarbejder fra kommunen, så borgeren kan forblive tryk og små problemer ikke pludselig vokser. Politisk prioriteres derfor et tæt og forpligtende samspil mellem Jobcenter og Center for Handicap og Psykiatri, så der kan sættes ind med fælles indsatser og fælles kontaktpersoner, hvor der er fællesmængde af borgere. For borgerne med den primære

tilknytning til Jobcentret, skal den aktive indsats tilpasses den enkelte borgers behov. Indsatsen skal være mere kontinuerlig og tilgængelig, men den skal også være mere fleksibel indholdsmæssigt, så den i højere grad tilrettelægges ud fra borgernes parathed til at tage imod indsatsen. Erfaringen viser, at tilfældige og usammenhængende indsatser som oftest er spild af ressourcer, og borgerne mister troen på, at "systemet" vil hjælpe.

- ✓ *Intensiv interaktion med og skabelse af relation til borgerne.*

For borgere i udkanten af arbejdsmarkedet kan der kun opnås progression, når der er direkte interaktion med borgeren, og der opnås en relation til borgeren. Forudsætningen for at danne disse relationer er tæt forbundet med, at kommunen sammen med borgerne får skabt større sammenhæng i beskæftigelsesindsatser og parallelindsatser på tværs af forskellige aktører i kommunen, så indsatserne ikke modarbejder hinanden. Det er endvidere afgørende, at den koordinerende sagsbehandler overfor borgeren altid udviser tro på, at borgerens situation kan ændres.

5.2 Udvikle borgere i udkanten af arbejdsmarkedet ud fra deres forskellige behov

Fællesnævneren for borgerne i udkanten af arbejdsmarkedet er, at fokus skal være på at afdække den enkeltes ressourcer på kvalificeret vis og ved gradvist at bygge oven på borgerens små succeser. Det er kun muligt at skabe forandring for disse borgere, når der er ressourcefokus i stedet for problemfokus, og når der er troværdighed og nærvær i forhold til borgerne. Byrådet forventer, at de færre lovmæssige proceskrav og øget fokus på kerneopgaven vil bidrage til, at flere borgere i udkanten af arbejdsmarkedet fremadrettet opnår større tillid til Jobcentret og dermed også bliver mere åbne for progression.

Byrådet har en klar forventning til, at der fortsat vil blive arbejdet med at blive bedre til at sætte konkrete delmål for udredning og indsats sammen med borgeren, som der følges løbende op på og læres af. I den forbindelse anvendes det digitale progressionsværktøj "Progression og Effekt", som kan være med til at skabe øget engagement og tro hos borgeren om egen progression, og som også på mere overordnet niveau kan tilføre øget viden om, hvilke indsatser der virker for bestemte borgere i udkanten af arbejdsmarkedet med særlige karakteristika.

Jobcentrets tillids- og forandringsskabende tilgang til borgere i udkanten af arbejdsmarkedet indebærer:

- ✓ *Faglig afdækning af borgerens behov for udredning og indsats ud fra en vurdering af ønsker og potentialer.*

En kvalificeret afdækning af komplekse problemer indebærer både samtale om og observation af borgerens færdigheder og eventuelle sygdomme. Afdækningen kan derfor ikke nås ved en enkelt indledende samtale, men kræver et afklarende forforløb. Under visitationen skal der være fokus på at identificere de delmål, som der skal udredes, arbejdes med og følges op på. Det sikrer fokus, hvilket er ekstra vigtigt for borgere med komplekse problemer.

- ✓ *Troværdighed og engagement i forhold til både borger og Jobcentrets vifte af indsatsmuligheder. Kun via en tillidsbaseret relation styrkes borgerens tro på egne potentialer og tillid til effekten af kommunens tilbudsvifte.*

Borgerne i udkanten af arbejdsmarkedet skal have én koordinerende myndighedsperson, som tager ansvaret for at sikre en sammenhængende og helhedsorienteret indsats. Byrådet forventer, at alle centre i kommunen i højere grad tilrettelægger indsatserne, så borgerne kommer i kontakt med færrest mulige ansatte. Det er særligt vigtigt for borgere i udkanten af arbejdsmarkedet, som er sårbare over for skift i forskellige typer sagsbehandlere.

- ✓ *Fælles formulering af overskuelige og opnåelige delmål med indsatsen, som der skal følges konsekvent op på og drages læring af sammen med borgeren.*

Jobcentrets mål er at arbejde henimod, at den koordinerende myndighedsperson over tid kan indtage flere faglige roller som eksempelvis både myndighedsperson, tilbudsperson og mentor. Hermed kan der ageres hurtigere, når der skal sættes delmål sammen med borgeren og iværksættes forskellige indsatser, så de ikke begrænses af for mange organisatoriske snitflader. En hurtig ageren og reaktion på borgerens ønsker er en vigtig mekanisme til at sikre, at borgeren forbliver motiveret.

5.3 Borgere i udkanten af arbejdsmarkedet skal inkluderes i virksomhederne

Byrådets 360 graders analyse af fællesmængden mellem Jobcenter og Center for Handicap og Psykiatri viser, at der er en gruppe borgere, hvis problemer er for komplekse til udelukkende at modtage beskæftigelsesrettede tilbud, men som omvendt ikke er komplekse nok til udelukkende at være i Center for Handi-

cap og Psykiatri målgruppe. Samtidig sker det, at der iværksættes tilbud, som ikke understøtter borgerens mulighed for at komme ind på arbejdsmarkedet.

Byrådet forventer, at denne fællesmængde vil blive defineret stadig tydeligere, så centrene i højere grad kan koordinere indsatserne og medarbejderne i højere grad kan samarbejde om indsatsen. Samarbejdsprojektet fokuserer på at skabe et fælles sprog og fælles mål for de tilbud, som borgerne får. En tydeligere fællesmængde af borgere skaber grundlag for at fastsætte fælles mål og fælles økonomi for indsatserne og dermed udvikle og tilpasse de konkrete tilbud, så de bedre imødekommer borgernes forskellige behov.

Byrådet kan konstatere, at de to sidste refusionsreformer på beskæftigelsesområdet ikke har omfordelt aktiveringsøkonomi til fordel for de kommuner, som har mange borgere, der befinder sig i udkanten af arbejdsmarkedet. Det er derfor nødvendigt med tydelig prioritering af indsatserne hen imod, hvor og hvordan der sikres størst progression for flest borgere i udkanten af arbejdsmarkedet. Byrådet vægter, at der i beskæftigelsesindsatsen skal være størst fokus på at sikre en aktiv indsats til de aktivitetsparate unge og de aktivitetsparate borgere, som er parate til eller hurtigt kan gøres parate til at modtage en virksomhedsrettet indsats. Restgruppen skal ikke efterlades passive, men de skal have den nødvendige tid til at blive parat til at modtage en mere intensiv beskæftigelsesrettet indsats. Fokus vil være på alene at overholde de lovbestemte minimumskrav til aktivering og mentorer – og herudover opbygge en mere tillidskabende relation gennem kontaktsamtalerne.

Alle kommunale aktører skal desuden have for øje, at inklusion på rigtige arbejdspladser er et vigtigt element i at blive inkluderet i samfundet og blive parat til arbejdsmarkedet på sigt. Når borgeren kan komme ud på en arbejdsplads, kan der parallelt tages fat på borgerens øvrige problemer. Aktive tilbud i virksomhederne er absolut nummer ét for de fleste borgere i udkanten af arbejdsmarkedet. Det skyldes, at det for de fleste er den bedste måde at blive inkluderet i samfundet på og blive parat til arbejdsmarkedet eller uddannelse på sigt. Borgerne opnår en større motivation, når en virksomhedsleder eller en kollega har forventninger til borgeren, end det er tilfældet med diverse vejlednings- og beskæftigelsesprojekter.

Jobcentrets inklusion af borgere i udkanten arbejdsmarkedet mod job eller uddannelse indebærer:

- ✓ *Hurtigst muligt ud på en rigtig arbejdsplads. Når borgeren er på en arbejdsplads, kan der parallelt tages fat på borgerens øvrige problemer.*

Der eksisterer en bred vifte af forskellige typer virksomhedspraktikker, hvor det præcise indhold afhænger af den enkelte borgers afstand til arbejdsmarkedet. Virksomhedspraktik er egnet til, at målgruppen får trænet sine sociale, sproglige eller faglige færdigheder på en arbejdsplads, ligesom de kan bidrage til, at borgeren kommer nærmere en afklaring af fremadrettede beskæftigelses- eller uddannelsesmål. På samme vis kan de være et redskab til at sikre langtidssygemeldtes udredning eller tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Det er afgørende for borgerens progression at skabe det rette match mellem borger og virksomhed og løbende lave opfølgningssamtaler på tilbuddet. Matchningen sker ved at forventningsafstemme tydeligt om, hvad formålet er og hvilket konkret udbytte, der sigtes mod. Det afgørende er, at virksomheden formår at arbejde med borgerens sociale eller sproglige færdigheder. Det er først, når borgeren er tæt på at være parat til arbejdsmarkedet eller uddannelse, at det mere faglige indhold behøver at spille en mere specifik rolle.

Jobcentret skal sikre den nødvendige fleksibilitet i virksomhedspraktikkerne og en løbende uformel kontakt til eventuelle parallelle indsats, så der ikke opstår uhensigtsmæssige situationer, som gør, at borgeren stopper i virksomhedspraktikken. Under forløbene i virksomhederne skal for nogle målgrupper være plads til at samarbejde med andre parter, så der sker en koordinering med og besøg hos eksempelvis læge, kriminalforsorg, misbrugscenter, psykiatri, bosted mv. Der kan også afholdes fællesmøder sammen med borgeren på tværs af samarbejdspartnere.

- ✓ *Virksomheds- eller uddannelsesrevalidering til syge uden mulighed for at vende tilbage i samme eller tilsvarende arbejdsfunktion.*

Virksomheds- og uddannelsesrevalidering er et effektivt redskab, når det er afklaret, at borgeren har fået nedsat sin arbejdsevne på et bestemt område og derfor er nødt til at skifte arbejdsfunktion/profession. Med professionsskiftet skal Jobcentret kunne forvente, at sygemeldte kan genoptage et udstøttet ordinært job. En uddannelsesrevalidering skal tilrettelægges, så den gennemføres på så kort tid som muligt og orienteres mod områder med mangel på arbejdskraft eller gode beskæftigelsesmuligheder, ligesom den skal tage hensyn til sygemeldtes forudsætninger for at kunne gennemføre uddannelsen.

5.4 Samarbejde og koordination sikrer helhedsorienteret indsats

Udover at Jobcentret skal holde fast i den enkelte borgers progression mod arbejdsmarkedet og skal iværksætte beskæftigelsesrettede tilbud, handler en stor del af Jobcentrets indsats om at indgå i samarbejder med de aktører, som står for de parallelle indsatser og tilbud, som hører uden for beskæftigelseslovgivningen. Jobcentret skal således sikre, at borgerne i udkanten af arbejdsmarkedet får tilbudt den nødvendige tværfaglige og helhedsorienterede indsats på tværs af de kommunale forvaltninger og andre myndigheder.

Byrådet har fokus på, at netop indsatsen med at løfte borgerne i udkanten af arbejdsmarkedet er et tværkommunalt ansvar. Det kræver, at kommunen i årene frem får stadig større fokus på at udvikle fælles kommunale mål, økonomier, netværk og redskaber, så alle aktører arbejder i den samme retning ud fra borgerens plan. Det er netop ved øget koordination mellem de mange gode intentioner, at kommunen kan sikre både mere effektive arbejdsgange, men også en mere helhedsorienteret indsats for borgeren og dennes familie.

Kommunen har i de seneste år etableret en række netværk og samarbejdsfora, som det er vigtigt fortsat at bygge ovenpå. Det handler bl.a. om tværsektorielt rehabiliteringsteam, koordineringsmøder i samarbejdet Fra Unge til Voksen og programmet for Ringparken og Motalavej, hvor en stor del af borgerne i udkanten af arbejdsmarkedet er bosat. I disse samarbejdsfora er kommunens centre bredt repræsenteret.

Herudover er Center for Handicap og Psykiatri en meget tæt og direkte samarbejdspart til beskæftigelsesområdet. Det gælder både i forhold til at få afklaret og udredt borgerne længst væk fra arbejdsmarkedet, men også i forhold til at iværksætte parallelle tilbud og opbygge et alternativt arbejdsmarked til misbrugere, handicappede og borgere med psykiske lidelser. Den tværgående 360 graders analyse i 2015, der går på tværs af de 2 centerområder, har fokus på at opsætte nogle samarbejdsmodeller omkring bl.a. fælles mål, økonomi og indsatser for de borgere, der indgår i fællesmængden mellem de 2 centre.

Integration og Netværk samt Slagelse Sprogcenter er organisatorisk samlet under Center for Arbejdsmarked og Integration. Begge områder er særdeles vigtige for sikre en forebyggende integrations- og beskæftigelsesindsats. Byrådet vægter, at ankomne udlændinge under Integrationsloven straks får fokus rettet mod arbejdsmarkedet og støttes i at tilegne sig de sproglige, kulturelle, faglige og andre forudsætninger, der er nødvendige for at kunne deltage i samfundslivet på lige fod med andre borgere. Integrationsprogrammet sigter mod, at nyankomne udlændinge gennemfører Danskuddannelsen og støttes i beskæftigelse eller ordinær uddannelse hurtigst muligt.

Endelig er det afgørende med et tæt samspil og koordination med hele det sundhedsfaglige system, hvad enten der er tale om sundhedstilbud i kommunen eller samarbejde med praktiserende læger, speciallæger eller Region Sjællands såkaldte kliniske funktion, der leverer sundhedsfaglig rådgivning og vurderinger til regionens jobcentre.

Jobcentrets samarbejdende og koordinerede tilgang omkring borgere i udkanten af arbejdsmarkedet indebærer:

- ✓ *Fortsætte arbejdet med at udvikle fælles mål og rammer for samarbejdet mellem Jobcentret og øvrige samarbejdspartnere, så der opnås endnu større synergi i samarbejdet til gavn for borgerne i udkanten af arbejdsmarkedet.*

Det langsigtede fælles mål for alle aktører er, at flere borgere skal tilknyttes arbejdsmarkedet. Men hver aktør besidder specialkompetencer og skal varetage forskellige delopgaver på vejen henimod det fælles mål. Udfordringen er at skabe nogle tydeligere fælles beslutningsrammer, så det er muligt at træffe de nødvendige fælles beslutninger, når sagsbehandlere fra forskellige systemer mødes med den enkelte borger. Det handler i høj grad om, at der i årene frem vil være fokus på at skabe nye økonomi-, kultur-, organisations- og incitamentsstrukturer, hvor de fælles mål vægter lige så højt som centrenes egne delmål.

- ✓ *Fælles kriterier og metoder til at vurdere borgernes afstand til arbejdsmarkedet og behov for understøttende aktiviteter, så der arbejdes i samme retning og opnås synergi i samarbejdet til gavn for borgerne.*

En af udfordringerne ved at samarbejde om borgerne er ofte, at der ikke tales fælles sprog på tværs af kommunens centre og de tværgående indsatser. Slagelse Kommune er kommet et vigtigt skridt videre ved at arbejde med de såkaldte KL-modeller, som bliver brugt til at identificere fælles målgrupper. Borgernes indsats skal ikke afhænge af borgerens forsørgelsesydelse eller hvilken indgang, at borgeren er kommet ind i kommunen. Udbredelsen af fælles kriterier og metoder skal skabes ved at prioritere det nødvendige rum til, at der udveksles viden og holdninger på tværs af centre på både ledelses- og medarbejderniveau.

- ✓ *Fortsætte arbejdet med at tydeliggøre rolle- og opgavebeskrivelser mellem Center for Arbejdsmarked og Integration, Rådgivning og Udbetaling, Center for Handicap og Psykiatri samt Center for Børn og Unge, der understøtter det fælles mål om, at flere borgere får en tilknytning til arbejdsmarkedet.*

5. Resultatkrav for 2017

Der skal besluttes nye resultatkrav for 2017 i forbindelse med udarbejdelse af forslag til ny politisk opfølgning på effekt i 1. kvartal